پیام جامعه باستان شناسی به وزیر میراث فرهنگی درباره یک نگرانی

■ **جامعه باستان شناسی ایران با انتخاب صالحی امیری برای کرسی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی پیامی خطاب به او نوشته و برخی از مسائل درباره حریم آثار تاریخی را مطرح کرده است.**

گروه گردشگری – در بخشی از پیام جامعه باستان شناسی ایران آمده است: جناب آقای رضا صالحی امیری در میان انتقادها و اعتراض‌های گسترده جامعه تخصصی میراثی، سرانجام با رأی نمایندگان مجلس شورای اسلامی به عنوان وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در دولت چهاردهم انتخاب شد.

«جامعه باستان شناسی ایران» ضمن آرزوی توفیق برای ایشان در تصدی مدیریت امور این وزارتخانه، امیدوار است که ایشان طی دوره مدیریت خود با اولویت دادن به نگاه تخصصی و بهره گیری از متخصصان دلسوز و کاردان حوزه‌های سه گانه و نیز استفاده از تمامی ظرفیت‌های موجود کشور در نهادهای مدنی و تخصصی، به ساماندهی امور این وزارتخانه همت بگمارند، تعاملات مناسب برای بهبود شرایط میراث فرهنگی کشور را عمق بخشند، شجاعانه به موضوع تخریب محوطه‌های تاریخی کشور و تاراج آثار باستانی و اشیا تاریخی کشور ورود و بساط سوداگران آثار تاریخی را جمع کنند و «برای ایران» از هیچ کوششی دریغ نورزند. برنامه نه چندان منسجم و بخشی از سخنان جناب آقای صالحی امیری درباره «بازنگری حرایم» در صحن مجلس که به نحوی نامناسب انعکاس یافت سبب نگرانیِ عمیق جامعه تخصصی شد. اتفاقاً یکی از مشکلات امروز کشور ما وضعیت محوطه‌ها، بناها، و بافت‌های تاریخی است که اکثراً نه ضوابط عرصه و حریم دارند و نه از آنها حفاظتی می‌شود. آثاری که دستمایه تاراج و غارت اند و اشیای یافته شده از آنها سر از موزه‌های غرب و شرق و کشورهای عربی حوزه خلیج فارس در می‌آورند. مشکل این وزارتخانه ناتوانی در مبارزه با افراد، سازمان‌ها، و نهادهایی است که بر خلاف تمامی قوانین بالادستی مانند ماده ۸۳ در برنامه توسعه هفتم (بند پ) به حدود عرصه و حرایم آثار تاریخی تجاوز می‌کنند و به آنها آسیب می‌رسانند. سوداگران آثار تاریخی به سبب بی عملی وزارتخانه و نهادهای مسئول، فضای مجازی را تسخیر کرده و با تشویق افراد ناآگاه آنها را به جان شناسنامه‌های فرهنگی و تاریخی یک ملت انداخته و مردم تهیدست را ابزار سیاست‌های سودجویانه خود قرار داده‌اند تا با دادن مبالغی ناچیز اجیر آنها شوند و به حیات فرهنگی و تمدنی یک ملّت لطمه بزنند. اکنون که ایشان با انتخاب دولت محترم و به اعتبار رأی مجلس روانه وزارت میراث شده‌اند، امیدواریم که اهمیت این مسئولیت سنگین را بر شانه‌های خود احساس کنند و در طول دوره وزارت خود با میدان دادن به کارشناسان، معاونان، مشاوران و همکاران متخصص خوشنام و خوشفکر، از جمله باستآن شناسان مجرب و پرتلاش کشور، به ترمیم و بازسازی پیکر مجروح میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشور همت گمارند. در بخش دیگری از این نامه آمده است: در کشورهای پیشرفته و مترقی دنیا هر روز بر دقت قوانین برای حفاظت و حراست از ارزشهای میراث فرهنگی و بافت‌های تاریخی و محوطه‌های باستانی شأن می‌افزایند و با تصویب قوانین جزاییِ سخت و فرهنگ سازی درستَ، تخریب محوطه‌های باستانی را کم کرده‌اند. آنان با شناخت ظرفیت‌های گسترده آثار تاریخی و محوطه‌های باستانی با تدابیر مختلف به رونق گردشگری و جلب مشارکت مردم در پاسداشت میراث فرهنگی همت گماشته‌اند.

«جامعه باستان شناسی ایران» امیدوار است وزیر محترم با درایت و هوشیاری بانگ بلند این زنگ خطر را بشنوند و پیش از آنکه پیکر میراث فرهنگی کشور به وضع ناگوارتری گرفتار آید، با میدان دادن به متخصصان تدبیری بیندیشند و کارنامه خوبی نیز از خود به یادگار بگذارند. «جامعه باستان شناسی ایران» به عنوان یک نهاد تخصصی با علاقه و دقت فعالیت‌های وزیر محترم را دنبال خواهد کرد و به نحو مقتضی آماده مشورت دهی جهت ارتقا سطح کیفی فعالیت‌های میراث فرهنگی کشور است.

یکی از مشکلات امروز کشور ما وضعیت محوطه‌ها، بناها، و بافت‌های تاریخی است که اکثراً نه ضوابط عرصه و حریم دارند و نه از آنها حفاظتی می‌شود. آثاری که دستمایه تاراج و غارت اند و اشیای یافته شده از آنها سر از موزه‌های غرب و شرق و کشورهای عربی حوزه خلیج فارس در می‌آورند.

پژوهشی در راستای دلیل نام‌گذاری‌های جالب در یزد؛

وجه تسمیه نام چند شهر مشهور؛ از ناهارستان تا سرزمین اردک‌ها

گروه گردشگری –«جای نام‌های یزد» پژوهشی بر روی چرایی نام گذاری و معناشناسی نام‌های استان یزد است که در اختیار پژوهشگران قرار گرفته و وجه تسمیه شهرهای یزد در آن تشریح شده است. دانستن اینکه نام‌های مشهور چه وجه تسمیه ای داشته‌اند، برای بسیار از گردشگران جذاب و شنیدنی است به خصوص که به معلومات عمومی آنها اضافه کرده و موجب می‌شود مردم آن منطقه نیز با هویت خود بیشتر آشنا شوند بدین جهت کتابی درباره نام‌های استفاده شده در شهرهای یزد نوشته شده که به بررسی وجه تسمیه هر کدام از آنها پرداخته است. «جای نام‌های یزد» عنوان کتابی است که رضا ملاحسینیِ اردکانی آن را نوشته است. این اثر صرفاً به عنوان نخستین گام در خصوص پژوهش بر روی چرایی نام گذاری و معناشناسی جای نام‌های استان یزد به شمار می‌رود که در اختیار پژوهشگران و محققان و یزد شناسان قرار گرفته است. محتوای این کتاب با معرفی نام ابرکوه یکی از شهرهای کهن استان یزد شروع شده است که در تمام کتاب‌های جغرافیای کهن اسمی از آن آمده و هر یک از آنها داستان‌ها و اسطوره‌هایی نیز شرح داده‌اند. نام این شهر در کتب جغرافیایی و تاریخی به صورت‌های مختلفی در آمده است از جمله ابرکویه، برقوه، برقویه، ابرقویه، ببرقو، برکو، ورکوه و . . .

از بررسی منابع چنین حاصل می‌شود که ابرکوه در دوران اسلامی تا سال ۱۳۵۰ ابرقو خوانده می شده اما از آن تاریخ به بعد ابرکوه استعمال شده است. چنان که در برهان قاطع آمده: چون آن شهر بر زمینی که در ته آن کوه است واقع شده، به این نام موسوم ساختند و معرب آن ابرقوه است در این زمان به تعریب اشتهار دارد. بنابراین نام ابرکوه نه از روی واقعه‌ای مهم و نه از روی شهرت بانی آن انتخاب شده است بلکه ماخود از طبیعت موجود به خاطر واقع شدن این سرزمین در بر یا پای کوه است. این نوع تسمیه ابتدایی بوده و خود نشانه‌ای بر قدمت آن است. شمس اسفندآبادی معتقد است که این شهر در دو نوبت احداث شده است نوبت اول آن به حدود ۵ هزار سال پیش می‌رسد که گواه آن غرس درخت سرو ابرکوه به دست یافت ابن نوح است. در فارسنامه ناصری که در عهد ناصرالدین شاه قاجار به سال ۱۳۰۴ هجری قمری به تحریر درآمده است درباره ابرکوه می‌نویسد: بلوک ابرقوه در اصل برکوه بوده. یعنی سینه کوه. الفی بر او افزودند و ابرکوه شد. پس تصرف عربی در او نمودند و ابرقوه گفتند.

اردکان ترکیبی از ارد و کان

امروزه کسی به درستی نمی‌داند که از دکان در چه سالی و نخست به وسیله چه کسی ساخته شده است. بنیاد این شهر از لحاظ تاریخی دانسته نیست اما آن را به دوره ساسانی نسبت می‌دهند. نخستین بار در کتاب ابن حوقل از آن یاد شده است. اما از نامش برمی آید که سابقه آن به پیش از اسلام برمی گردد. هر چند با مراجعه به صوره الارض ابن حوقل نامی از اردکان دیده نمی‌شود.

برخی می گویند این ترکیبی از ارد و کان است. کان یا گام به معنای جایگاه زر است و از همین رو کان را در آخر نام‌های ابادی ها نیز می توان یافت.

سرزمین اردک‌ها یا ارده و حلوا ارده

فرهنگ آبادی‌ها در سال ۱۳۶۰ در وجه تسمیه اردکان می‌نویسد: مردم می گویند اردکان از دو کلمه ارد به معنای شیرینی و حلوا و شیره و کان به معنی معدن و محل تشکیل شده و روی هم رفته به معنی محلی است که در آنجا ارده می‌سازند. از آنجا که یکی از سوغات اصلی شهر اردکان که به واقع انحصار این شهر هست، حلوا ارده می‌نامند؛ این شهر دارای سابقه‌ای طولانی است و به جهت مشابهت کلمه اردکان به ارده برخی آن را سرزمین ارده و حلوا ارده می‌نامند که چندان مستند و علمی نیست.

انارستان شهری از انار

به نام انار در اطراف عقدا دهی داریم که انارستان نامیده می‌شود محصول عمده این ناحیه نیز همان میوه خوشگوار و شیرین است. اگرچه از وجه تسمیه آن، این گونه برداشت می‌شود که محل رویش درختان انار است ولی در واقع نام اصلی آن ناهارستان بوده و کاروانیان در محل کاروانسرای آن بیتوته و قوت و غذای خویش را صرف و به علت تردد زیاد، زبانزد بوده است. با گذشت زمان و کم رنگ شدن و متروکه شدن جاده قدیمی مال رو یزد به اصفهان، نام این روستا نیز تغییر کرده و به انارستان تبدیل و اصطلاحاً نارستان نامیده می‌شود. امروزه مردم منطقه آن را نارستون تلفظ می‌کنند.

عقدای اشکانی

در راه نائین به یزد نخستین آبادی بزرگ عقداست که نامش در کتب تاریخی یزد برده شده و همواره سرحد و حد فاصل میان نائین و یزد برشمرده شده است. از نظر قدمت تاریخی به طور قطع بنای آن مربوط به قبل از اسلام است برخی معتقدند که شهر تاریخی عقدا در زمان اشکانیان بنیان گذاری شده چنان که سبک و سیاق معماری خاص آن زمان یعنی دایره وار بودن شهرها هنوز در بافت قدیم شهر پابرجاست. نقل قول‌های متفاوتی درباره اسم آن وجود دارد. به دلیل وجود ساکنانی با دین زرتشتی، عقدا تا حدود قرن هفتم به «گبرگاه» معروف بوده است. درباره نام این شهر روایت‌های گوناگونی وجود دارد. همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد در دوره یزدگرد سوم شخصی به نام سرهنگ «عقدار» این شهر را آباد کرده و از آن پس نام عقدا را برای آن برگزیدند. در روایتی دیگر ذکر شده که پس از اتمام ساخت دژ و حصار به دستور خواجه نصیرالدین طوسی افرادی که مسلمان شدند در شهر ماندند. پس از این اتفاق در یک شب، همزمان عقد ۴۰ دختر و پسر تازه مسلمان شده در شهر داخل دژ انجام گرفت و از آن زمان به بعد، اسم این شهر به «عقدگاه» و سپس «عقدا» تغییر یافت.

دارالشجاعه بافق

شاید قدیمی ترین واقعه‌ای که در کتب تاریخی از بافق نام برده مربوط به سال ۵۳۷ هجری قمری باشد که در کتاب تواریخ آل سلجوق یا تاریخ سلاجقه کرمان آمده: وقتی سلجوق شاه با این ارتش و ۵۰ سوار که با او بود در میان بافق و مهاباد بر هزار سوار یزدی زدند و یک نفر سالم بیرون نیامد.

در متون تاریخی اوایل دوره صفویه به بعد نیز از شهر بافق با دو عنوان دارالشجاعه و قصبه طیبه نام برده‌اند. میرسلیمانی دارالشجاعه خواندن بافق را ناشی از رشادت‌های اولین گروه های مسلح ایرانی که تفنگ به دست گرفتند و نیز سرکرده آنان جلالای بافقی کرمانی می‌داند.

اشکذر زیر ریگ

امروزه در تقسیمات سیاسی به عنوان یک شهر شناخته شده است در بیشتر کتاب‌هایی که درباره یزد نگارش شده نام اشکذر موجود است و به عنوان یک بلوک معتبر با قدمت دو هزار ساله بود، این محل را احداث کرد. نهفته در ریگ زا است یاد شده است. نویسنده‌ای نیز گفته که اشکذر جای معتبری بوده و اگر شهر نبوده حداقل قصبه بزرگی بوده و آثار باستانی آن بیشتر به زیر ریگ پنهان شده است.

بنای این آبادی ظاهراً به علت شباهت اسمی در تاریخ جدید یزد به اشک بن زال و زمان اشکانیان نسبت داده شده است. چنان که مستوفی بافقی در کتاب جامع مفیدی می‌نویسد: در تاریخ جدید یزد مسطور است که اشکین زال که از جمله ملوک طوایف

معاون میراث فرهنگی کشور:

ثبت جهانی خرم‌آباد رابطه مستقیم با اشتغال و جذب توریست در کشور دارد

گروه گردشگری –معاون میراث فرهنگی کشور گفت: دره خرم‌آباد، متعلق به همه آحاد جامعه بشری بوده و ثبت جهانی آن رابطه مستقیم با اشتغال و گردشگری و جذب توریست در کشور دارد.

علی دارابی در جریان بازدید از برخی غارهای هفتگانه دره خرم‌آباد با بیان اینکه موضوع ثبت جهانی دره خرم آباد امروز به عنوان یک مطالبه عمومی در لرستان و کشور مطرح است و سهمیه ایران برای طرح در کمیته میراث جهانی برای سال آینده در کشور بلغارستان محسوب می‌شود، افزود: در هفته‌های پیش‌رو ارزیابان یونسکو برای بررسی این مهم به لرستان و شهر خرم آباد سفر می کنند تا ضمن راستی آزمایی، بازدید میدانی نیز داشته باشند.

وی اضافه کرد: امروز با تلاش همه مسئولان استان و همت شبانه‌روزی همکاران در اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی لرستان، مشکلات و موانع ثبت جهانی برطرف می‌شوند تا این فرصت مهم برای لرستان و کشور ایران تحقق یابد.

قائم‌مقام وزیر میراث فرهنگی کشور ثبت جهانی را فرصت مناسبی برای معرفی بیشتر داشته‌های تاریخی و فرهنگی کشورمان به جهان دانست و گفت: با ثبت جهانی دره خرم آباد، این اثر متعلق به همه آحاد جامعه بشری بوده و رابطه مستقیم با اشتغال و گردشگری و جذب توریست در کشور دارد.

دارابی ضمن تقدیر از زحمات و تلاش مدیران ارشد استان و به خصوص استاندار و فرماندهی سپاه حضرت ابوالفضل (ع) لرستان در خصوص همراهی و مساعدت انجام شده، اضافه کرد: مدیران و مسئولان استانی و شهرداری خرم‌آباد همکاری خوبی با همکاران پرتلاش میراث فرهنگی لرستان داشته تا موانع ثبت جهانی یکی پس از دیگری رفع شود.

آثار تاریخی موجود در کشور نشان دهنده هویت و تاریخ کهن این سرزمین است

او با اشاره به وضعیت موجود ساماندهی قلعه فلک الافلاک و غارهای هفت گانه موجود در دره خرم آباد، تصریح کرد: وضعیت موجود بسیار مطلوب بوده و به عنوان یک کارگاه بزرگ در همه زمینه‌ها فعال است و این مهم نشان دهنده همت عمومی و عزم راسخ برای ثبت جهانی دره خرم آباد است.

معاون وزیر میراث فرهنگی کشور خاطرنشان کرد: ایران با داشته‌های تاریخی و فرهنگی خود در میان ۱۰ کشور برتر در حوزه میراث ملموس قرار دارد و ما باید برای حفظ و نگهداری آنها و انتقال به آیندگان تلاش کنیم.

وی افزود: با تلاش های انجام شده در دولت سیزدهم و در حوزه میراث ناملموس نیز با دو رتبه ارتقای جهانی در رتبه پنجم جهان قرار گرفته‌ایم که این موضوع نشان دهنده جایگاه ایران با قدمت ۷۰۰۰ ساله تاریخی در جهان است.

دارابی یادآور شد: آثار تاریخی موجود در کشور نشان دهنده هویت و تاریخ کهن این سرزمین است و باید با هویت‌بخشی و معرفی بیشتر آن به جامعه و به خصوص نسل جوان، آن را برای آیندگان حفظ و نگهداری کنیم.

کاشی و سرامیک بالکانو
نصب کاشی و سرامیک
با کیفیت عالی و سریعترین زمان
قابل توجه پروژه های بزرگ «بازسازی و خرده کاری منازل»
رضا پورمند ۰۹۳۶۸۲۳۱۸۹۴

آرین کیش
Arian Kish
با مدیریت: کامران بابایی
با ۳۵ سال سابقه فعالیت مستمر در کیش
مجری نقاشی ساختمان
دکوراتیو
پلاستیک
سان مارکو
روغنی
قابل توجه پروژه ها بازسازی ساختمان منازل – ادارات
۰۹۳۴۷۶۹۴۳۱۸–۰۹۳۰۷۶۹۵۰۱۸

مناقصه عمومی یک مرحله ای

شهرداری بندرعباس (سازمان عمران و باز آفرینی فضاهای شهری) در نظر دارد فراخوان عمومی یک مرحله‌ای ترمیم نوارهای حفاری علمک گاز محدوده منطقه دو شهرداری بندرعباس و سطح شهر به شماره ۲۰۰۲۰۰۴۹۱۶۰۰۰۱۸۵ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.

کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.

مواعد زمانی:

- تاریخ انتشار فراخوان: ۱۴۰۳/۰۶/۱۰ ساعت ۱۳:۰۰
- مهلت دریافت اسناد فراخوان: ۱۴۰۳/۰۶/۱۷ ساعت ۱۹:۰۰
- مهلت ارسال پیشنهادات: ۱۴۰۳/۰۶/۲۷ ساعت ۱۹:۰۰
- زمان بازگشایی پاکت ها: ۱۴۰۳/۰۶/۲۸ ساعت ۰۰:۰۸

این آگهی برابر آئین نامه معاملات جدید شهرداری تهران تسری به مراکز استانها صرفاً یک نوبت منتشر می گردد.

نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار: ضمانت نامه بانکی یا فیش واریزی به مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

اطلاعات تماس و آدرس دستگاه: بندرعباس-خیابان فجر-کوچه عدالت یک-ساختمان حوزه معاونت ها-طبقه اول

شماره ۰۷۶۳۳۶۲۵۰۲۳–۰۷۶۳۳۶۲۵۰۹۰

شناسه: ۱۷۸۰۲۲۷

روابط عمومی و امور بین الملل شهرداری بندرعباس

اقتصاد کیش روزنامه
پرتیراژترین و با سابقه ترین نشریه جزیره کیش
۴۴۴۲۴۹۶۹
۴۴۴۲۴۹۹۹
گسترده ترین شبکه اطلاع رسانی داخلی منطقه آزاد کیش